

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพอนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๕๖

วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลจังหวัดอุบลราชธานีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีศาลเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

กรณีสืบเนื่องจากพนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานีเป็นโจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดอุบลราชธานี ตามคดีหมายเลขดำที่ ๓๗๖/๒๕๕๖ ว่านายคำดี เผ่าดวงดี จำเลยได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์ สาขาลำดับที่ ๑๐๒ ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ ๕๕ บ้านขุมดิน ตำบลหนองเมือง อำเภอวังสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์ได้แจ้งการยุบสาขาพรรคฯ ลำดับที่ ๑๐๒ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองและนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการยุบสาขาพรรคประชาธิปัตย์ดังกล่าวเพื่อให้จำเลยพ้นจากการดำรงตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคดังกล่าวแล้ว โดยนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งให้พรรคประชาธิปัตย์ทราบ แจ้งการตอบรับเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕ พร้อมกับแจ้งให้ทราบด้วยว่า จำเลยมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะในการพ้นจากตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคประชาธิปัตย์ สาขาพรรคลำดับที่ ๑๐๒ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งการตอบรับจากนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนั้น จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะภายในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ ตามหน้าที่ที่จำเลยได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคดังกล่าว แต่จำเลยได้บังอาจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายใน ๓๐ วัน ตามกำหนดเวลาที่กล่าวข้างต้น ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ จำเลยได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง รวมระยะเวลาที่จำเลยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ ล่าช้ากว่าที่กำหนดเป็นเวลา ๒๗๓ วัน อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๘๔ และขอให้ปรับจำเลยรายวันอีกไม่เกินวันละ ๕๐๐ บาท เป็นเวลา ๒๗๓ วัน

ชั้นพิจารณาจำเลยให้การรับสารภาพ และยื่นคำร้องประกอบคำรับสารภาพว่า จำเลยได้กระทำความผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์และเมื่อรู้ถึงการกระทำความผิดแล้วก็ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินฯ แล้ว ขอให้ศาลลงโทษจำเลยในสถานเบาด้วย

ศาลจังหวัดอุบลราชธานีมีคำสั่งว่า “พิเคราะห์แล้ว คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยให้รับโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในข้อหาเป็นกรรมการสาขาพรรคการเมืองไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๔๒ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง อันเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๔ แต่โดยที่ในมาตรา ๔๒ กำหนดให้กรรมการสาขาพรรคการเมืองต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อนายทะเบียนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ดำรงตำแหน่งและภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และความหมายของวันดังกล่าวนี้ปรากฏตามคำฟ้องที่ยืนยันว่าเป็นวันที่หัวหน้าพรรค (ซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง) ได้ทราบแจ้งตอบรับการเปลี่ยนแปลง (การเข้าดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง) จากนายทะเบียนตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง กรณีจึงเป็นการกำหนดการกระทำความผิดของบุคคลโดยการสันนิษฐานว่า กรรมการสาขาพรรคการเมืองจะต้องทราบการเปลี่ยนแปลงนับแต่วันที่หัวหน้าพรรคการเมืองได้รับแจ้งซึ่งไม่แน่นอนว่าจะเป็วันใด เพราะกรรมการสาขาพรรคการเมืองไม่ได้รับแจ้งด้วยตนเอง ทั้งที่การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล ประกอบกับคู่ความไม่อาจนำสืบได้แย้งว่า กรรมการสาขาพรรคการเมืองควรหรือน่าจะต้องรู้ว่าตนเองมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ในวันใด เพราะต้องบทสันนิษฐานเด็ดขาดว่า ให้ถือว่าวันที่กำหนดในมาตรา ๓๓ วรรคสอง ซึ่งคำว่า “สมบูรณ์” ในมาตรานี้หมายถึง การเข้าดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งนั่นเอง

อาศัยเหตุดังกล่าว ศาลนี้จึงเห็นว่า บทบัญญัติความผิดตามมาตรา ๔๔ ที่กำหนดให้กรรมการสาขาพรรคการเมืองซึ่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องรับโทษนำที่จะต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นการกำหนดให้บุคคลต้องรับผิดชอบโดยไม่ปรากฏการกระทำความผิดที่ชัดเจน หากแต่เป็นการลงโทษบุคคลจากข้อสันนิษฐานของกฎหมายโดยเด็ดขาด จึงขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ศาลนี้จะใช้บทบัญญัติมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บังคับแก่คดีนี้ และไม่ปรากฏว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงสมควรเสนอศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยต่อไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จึงมีคำสั่งให้สำเนาถ้อยคำสำนวนและเอกสาร จำนวน ๒๑ ชุด ส่งสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อส่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ให้สำเนารายงานสำนักประธานศาลฎีกาทราบอีกทางหนึ่งด้วย

แจ้งคำสั่งนี้ให้คู่ความทราบในวันนัด” และส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๔ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ หรือไม่

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญ

“มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

“มาตรา ๓๒ บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

“มาตรา ๒๗๑ ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๔๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายอื่นแล้ว บุคคลนั้นอาจส่งสำเนาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ตามกฎหมายอื่นนั้นต่อนายทะเบียนแทนก็ได้”

“มาตรา ๘๔ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง”

ประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา ๑๗ บทบัญญัติในภาค ๑ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้นๆ จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”

“มาตรา ๕๕ บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา

กระทำโดยเจตนา ได้แก่กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมถึงเห็นผลของการกระทำนั้น

ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดจะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมถึงเห็นผลของการกระทำนั้นมิได้

กระทำโดยประมาท ได้แก่กระทำด้วยความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัย และพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

การกระทำ ให้หมายความรวมถึงการให้เกิดผลอันหนึ่งอันใดขึ้นโดยงดเว้นการที่จักต้องกระทำ เพื่อป้องกันผลนั้นด้วย”

“มาตรา ๖๒ ข้อเท็จจริงใดถ้ามีอยู่จริง จะทำให้การกระทำไม่เป็นความผิด หรือทำให้ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ หรือได้รับโทษน้อยลง แม้ข้อเท็จจริงนั้นจะไม่มีอยู่จริง แต่ผู้กระทำสำคัญผิดว่ามีอยู่จริง ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิด หรือได้รับยกเว้นโทษ หรือได้รับโทษน้อยลง แล้วแต่กรณี

ถ้าความไม่รู้ข้อเท็จจริงตามความในวรรคสามแห่งมาตรา ๕๕ หรือความสำคัญผิดว่ามีอยู่จริง ตามความในวรรคแรก ได้เกิดขึ้นด้วยความประมาทของผู้กระทำ ความผิด ให้ผู้กระทำรับผิดชอบฐานกระทำโดยประมาทในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะว่า การกระทำนั้นผู้กระทำจะต้องรับโทษแม้กระทำโดยประมาท

บุคคลจะต้องรับโทษหนักขึ้นโดยอาศัยข้อเท็จจริงใด บุคคลนั้นจะต้องได้รู้ข้อเท็จจริงนั้น”

“มาตรา ๑๐๔ การกระทำความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายนี้ แม้กระทำโดยไม่มีเจตนา ก็เป็นความผิด เว้นแต่ตามบทบัญญัติความผิดนั้น จะมีความบัญญัติให้เห็นเป็นอย่างอื่น”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๕๘ ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือ และมี

- (๑) ชื่อศาลและวันเดือนปี
- (๒) คดีระหว่างผู้ใดโจทก์ ผู้ใดจำเลยและฐานความผิด
- (๓) ตำแหน่งพนักงานอัยการผู้เป็นโจทก์ ถ้าราษฎรเป็นโจทก์ให้ใส่ชื่อตัว นามสกุล อายุ ที่อยู่ ชาติและบังคับ

(๔) ชื่อตัว นามสกุล ที่อยู่ ชาติและบังคับของจำเลย

(๕) การกระทำทั้งหลาย ที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวกับเวลา และสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้นๆ อีกทั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้อด้วยพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลย เข้าใจข้อหาได้ดี

ในคดีหมิ่นประมาท ถ้อยคำพูด หนังสือ ภาพขีดเขียนหรือสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับข้อหมิ่นประมาท ให้กล่าวไว้โดยบริบูรณ์หรือติดมาท้ายฟ้อง

(๖) อ้างมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด

(๗) ลายมือชื่อโจทก์ ผู้เรียง ผู้เขียน หรือพิมพ์ฟ้อง”

“มาตรา ๑๗๖ ในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบ พยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เว้นแต่คดีที่มีข้อหาในความผิดซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนด อัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลต้องฟังพยานโจทก์ จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำผิดจริง

ในคดีที่มีจำเลยหลายคนและจำเลยบางคนรับสารภาพ เมื่อศาลเห็นสมควร จะสั่งจำหน่ายคดี สำหรับจำเลยที่ปฏิเสธเพื่อให้โจทก์ฟ้องจำเลยที่ปฏิเสธนั้นเป็นคดีใหม่ภายในเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้”

มาตรา ๑๘๕ ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำผิดก็ดี การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดก็ดี คดีขาดอายุความแล้วก็ดี มีเหตุตามกฎหมายที่จำเลยไม่ควรถูกต้องระวางโทษก็ดี ให้ศาลยกฟ้องโจทก์ ปลดปล่อยจำเลยไป แต่ศาลจะสั่งขังจำเลยไว้หรือปล่อยชั่วคราวระหว่างคดียังไม่ถึงที่สุดก็ได้

เมื่อศาลเห็นว่าจำเลยได้กระทำผิด และไม่มีกรยกเว้นโทษตามกฎหมาย ให้ศาลลงโทษแก่จำเลย ตามความผิด แต่เมื่อเห็นสมควรศาลจะปล่อยจำเลยชั่วคราวระหว่างคดียังไม่ถึงที่สุดก็ได้”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่ากรณีที่ศาลยุติธรรมจะพิพากษาลงโทษจำเลยได้หรือไม่ย่อมเป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนด เป็นต้นว่าคำฟ้องของโจทก์สมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรา ๑๕๘ (๕) ที่สำคัญอยู่ที่ว่าจำเลยได้กระทำการอัน กฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้หรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ และประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๒ หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าคำฟ้องไม่สมบูรณ์ในส่วนสาระสำคัญหรือ เห็นว่าจำเลยมิได้กระทำผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด หรือคดีขาดอายุความ หรือมีเหตุ ตามกฎหมายที่จำเลยไม่ควรถูกต้องรับโทษ ศาลก็จะยกฟ้องปล่อยจำเลยไป แต่หากเห็นว่าจำเลยได้กระทำผิด และไม่มีกรยกเว้นโทษตามกฎหมาย ศาลย่อมพิพากษาลงโทษแก่จำเลยตามความผิด ทั้งนี้เป็นไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ คดีตามปัญหาจึงอยู่ในอำนาจของศาลจังหวัด

อุบลราชธานีจะพึงพิจารณาถึงความสมบูรณ์ของคำฟ้องและพิจารณาว่าจำเลยได้กระทำการอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ ประกอบด้วย มาตรา ๘๔ หรือไม่ แล้วพิพากษาคดีไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ ดังกล่าว โดยคำนึงถึงหลักทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญาในภาค ๑ ในหมวด ๔ ว่าด้วยหลักความรับผิดชอบในทางอาญาของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักเรื่อง “เจตนา” หรือเรื่องผู้กระทำรู้หรือไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๕ และมาตรา ๖๒ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗ บัญญัติให้นำไปใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย นอกจากนี้ยังเป็นหน้าที่ของศาลจังหวัดอุบลราชธานีจะพึงพิจารณาโดยคำนึงถึงอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๖ ด้วย เพราะจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องแล้ว

ที่ศาลจังหวัดอุบลราชธานีมีความเห็นในส่วนที่เป็นปัญหาว่า “บทบัญญัติความผิดตามมาตรา ๘๔ ที่กำหนดให้กรรมการสาขาพรรคการเมืองซึ่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องรับโทษनाที่ จะต้องด้วย มาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นการกำหนดให้บุคคลต้องรับผิดชอบโดยไม่ปรากฏการกระทำความผิดที่ชัดเจน หากแต่เป็นการลงโทษบุคคลจากข้อสันนิษฐานของกฎหมายโดยเด็ดขาด จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ ฯลฯ” นั้น ในส่วนนี้ได้พิเคราะห์บทบัญญัติมาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วเห็นว่า บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวเป็นพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดและกำหนดโทษไว้ ซึ่งบัญญัติขึ้นเหมือนบทบัญญัติอื่นๆ โดยทั่วไป หาได้มีความหมายในทางสันนิษฐานเด็ดขาดอย่างที่ศาลจังหวัดอุบลราชธานีเข้าใจไม่ การจะลงโทษจำเลยได้หรือไม่ ย่อมเป็นไปตามหลักการที่ได้ยกขึ้นกล่าวไว้แล้วในวรรคก่อน เพราะกรณีนี้ไม่ใช่ความผิดลหุโทษที่ไม่ต้องคำนึงถึง “เจตนา” ของจำเลยตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๐๔ ซึ่งเป็นอำนาจโดยตรงของศาลจังหวัดอุบลราชธานีที่จะพึงพิจารณาพิพากษารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๑ และเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๔ กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ เป็นคนละเรื่องกัน

อาศัยเหตุดังได้พิจารณามา จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๔ ไม่มีปัญหาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ